

Abril.

Redacció i Administració:
R. Catalunya, 38, 1.^a

— Telèfon 17135 —

Preu: 50 cèntims

SUBSCRIPCIÓ:
3 pessetes trimestre

SETMANARI NACIONALISTA D'ESQUERRA

ANY I - NÚM. 1

SURT ELS DISSABTES

UNA FITA:

Proclamació de la República Catalana

Catalans:

Interpretant els sentiments i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com a Estat integrant de la Federació Ibèrica.

D'acord amb el President de la República federal espanyola, senyor Niceto Alcalá Zamora, amb el qual hem ratificat els acords presos en el Pacte de Sant Sebastià, em faig càrrec provisionalment de les funcions de President del Govern de Catalunya, esperant que el poble espanyol i el català expressaran quina és en aquests moments llur voluntat.

En fer aquesta proclamació amb el cor obert a totes les esperances, ens conjurem i demanem a tots els ciutadans de Catalunya que es conjurin amb nosaltres per a fer-la prevaler pels mitjans que siguin, encara que calgui arribar al sacrifici de la pròpia vida.

Preguem que cada català, així com tot altre ciutadà resident a Catalunya, es faci càrrec de l'enorme responsabilitat que en aquests moments pesa sobre tots nosaltres.

Tot aquell, doncs, que pertorbi l'ordre de la naixent República Catalana, serà considerat com un agent provocador i com a tal traïdor a la Pàtria.

Esperem que tots sabreu fer-vos dignes de les llibertats que ens hem donat, i de la justícia que, amb l'ajut de tots, anem a establir. Ens recolzem amb bases immortals com són els drets dels homes i dels pobles i morint i tot si calgués, no podem perdre.

En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-les que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut, i els oferim aportar-los tot el nostre esforç i tota l'emoció del nostre poble renaixent per a afirmar la pau internacional.

Per Catalunya, pels altres pobles germans d'Espanya, per la fraternitat de tots els homes i de tots els pobles, catalans, sapiguen fer-vos dignes de Catalunya.

Barcelona, 14 d'abril del 1931. — EL PRESIDENT, Francesc Macià.

ABRIL DE L'ANY 1931

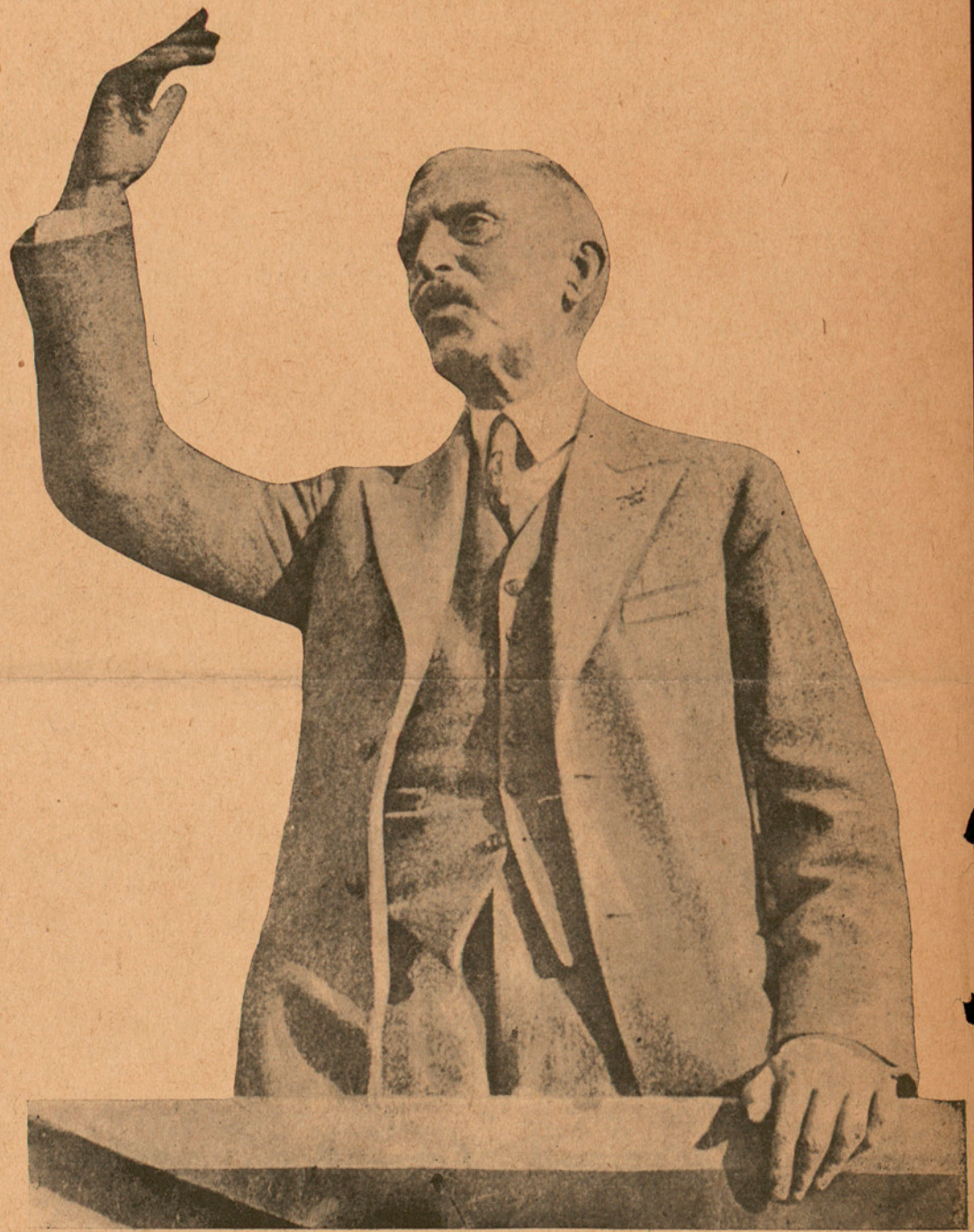
El 14 d'abril de l'any 1931 el nostre cabdill Macià proclamava la República Catalana que visqué tres dies. Tres dies que deixaren en el cor dels catalans tota la llavor per a l'esdevenidor. Tres dies que fiten les esperances nostres.

La República Catalana marca la nostra doctrina i la nostra llei. Nosaltres no som federals: nosaltres som confederals. La nostra federació pròxima és amb terres de parla catalana de l'Estat espanyol: València i les Balears. La remota, per a quan vingui l'estructuració d'Europa per llei de nacionalitats, hi afegeix el Rosselló. Aquesta federació pot confederar-se amb les altres repúbliques de l'Estat espanyol; ha de confederar-se amb totes les d'Europa, amb totes les de la Terra, quan arribi l'hora d'abatre del tot l'imperialisme dels estats actuals, creació del Capitalisme i font de guerres i de dissorts per als homes.

Vers aquella República Catalana de l'any 31 aixequem sempre el nostre pensament de catalans nacionals, ensems que dediquem el nostre record a l'heroi nacional: en Francesc Macià.

Visca la República Catalana! Visca la Unió de Repúbliques Ibèriques! Visca Francesc Macià!

Visca Francesc Macià!

EDITORIAL

Uns bons amics i excel·lents nacionalistes ens indicaren la conveniència de què per mitjà d'un setmanari, encara que fos modest, apleguéssim sota el comú denominador del nacionalisme esquerrà un estat d'opinió, que periòdicament es sentís representat per aquesta publi-

cació que suara treiem a la llum pública.

Havem dit que el nostre guió comú, és i serà, el nacionalisme d'esquerra. Però, és evident, que avui que el mot nacionalisme ha estat vexat i traït, es fa necessari aclarir-ne el seu concepte per a

entendre'ns nosaltres mateixos i amb aquells que per tot hi troben pèls i que tot plegat no són més que rebentistes a sou de determinades cledes fora de la nostra llei.

De nacionalisme a Catalunya solament en volem reconèixer un: el nostre. Nacionalisme progressiu, ple d'humanisme i de fraternitat. Nacionalisme Catalunya endins per

a projectar la seva civilització i avenç cap a l'exterior; amarat d'un liberalisme profund que no barri el pas ni a cap idea nova ni a l'evolució natural de les aspiracions del proletariat.

Necessitem allunyar per sempre més el nacionalisme clerical d'Irlanda i de Polònia, com tota farsa hitleriana tipus alemany-sudeta.

"Abril" en el seu primer número afirma la més lleial i pregona adhesió al President de tots els catalans, Lluís Companys

Si volguéssim trobar un exemple més o menys afí a l'exterior ens quedariem amb el nacionalisme txec de Massarik, no el confonem amb el d'Hodza i Benes que reconegueren la criminal agressió contra Etiòpia.

Precisament, un dels desenganys més forts que han tingut els cantors d'un d'aquest nacionalisme irlandès, ha estat suara amb la rebel·lió militar. Tanta tinta i poesia despesa en va! I és natural: tot allò que sota el nom de nacionalisme amaga solament un reaccionarisme, no és res més que una plataforma política per a governar un país, sota l'ègide del gran capitalisme que oprimeix tota ànsia de llibertat i barra el pas a qualsevol reivindicació de tipus social. Es, per això, que no ens farà fred ni calor cap nacionalisme de tipus reaccionari. Quan llegim aquests dies les pretensions d'un tipus qualsevol com ara aquest, Conrad Heilen, en nom dels alemanys-sudetes, ens fa pena que al món hi hagi algú que se l'escolti.

* * *

Al mateix temps que rebutgem aquest tipus de nacionalisme, amb tota l'energia defensarem el nostre, sense, però, cercar polèmiques ni baralles amb cap mena de grup polític antifeixista. No som teoritzadors d'ara, ni tampoc anem a argumentar per a definir-nos. El nostre nacionalisme té per fita l'Estat Lliure de Catalunya, amb règim de República, Estat confederal amb la resta de pobles lliures d'Ibèria. El que no voldríem, és que amb la nostra concepció intentessin fer brotar com per art d'encantament, Estats dins la confederació Ibèrica. Una República confederal ha d'ésser sota la base d'una unió de Repúbliques, en la qual a cadascuna d'elles hi correspongui una nació. Estats fantasmes dins d'Ibèria, de cap manera. Heus aquí, doncs, el nos-

tre doble ideal: llibertat dels pobles i unió fraternal amarada de cordialitat i humanisme.

Si en temps del despotisme borbònic pensàvem amb aquelles dues fites: República i Catalunya, avui, després de l'experiència viscuda, hi afegim República confederal democràtica d'esquerra i Estat Lliure de Catalunya sota la mateixa base ideològica.

* * *

L'actual guerra contra el feixisme i d'independència del poble d'Ibèria, fa que la realitat sigui una altra que la fins ara exposada. Es per això que refusem, com tenim dit, tota mena de polèmiques referents a la nostra concepció nacionalista. Ens havem definit per a tots i àdhuc per a nosaltres mateixos, però avui, i per mentre duri la guerra, serem els més disciplinats. Si ens volguéssim emmirallar amb alguna organització política que amb el seu desinterès ho ha donat tot per la guerra, ho fariem amb el Partit Socialista Obrer Espanyol, majoritari de la República, i a Catalunya amb l'Esquerra Republicana i Acció Catalana Republicana, partits ambdós que compten amb gairebé la totalitat de l'opinió pública de la nostra terra.

I si serem els més disciplinats, és evident, com a lògica conseqüència, serem els més lleials defensors de la Constitució de la República, de l'Estatut de Catalunya i dels Tretze punts sotscrits per totes les forces que constitueixen els fronts nacionals populars de la República i de Catalunya.

No alcem, doncs, avui cap bandera revisionista, i si en canvi, defensarem, com calgui, tot quan, dins les lleis bàsiques de la República sigui necessari per a guanyar la guerra fins a l'alliberament total del territori de la República, de les grapes de l'invasor.

COMENÇ

Ja ho diu el títol: Començ; el començ d'una sèrie de converses que per mitjà del nostre setmanari tindrem sovint amb tu, amiga i amics lectors.

Les nostres converses seran senzilles, franques, fidel ressò del nostre pensar i del nostre sentir. I així com després d'una llarga caminada per les nostres belles muntanyes — ço que ens ha fet veure la magnificència de la nostra terra —, trobem un reconet de bosc senzill, modest, però acollidor, que ens ofereix la seva ombra per tal de reparar les nostres forces per a tornar a emprendre l'excursió, així nosaltres procurarem que aquesta pàgina — la nostra pàgina —, després que haureu llegit els magnífics articles que plomes competents i de reconeguda vàlua exposaran per a enriquitment del vostre saber, la nostra pàgina, doncs, us invitarà a que descansi un xic el vostre cervell de les

coses serioses, llegint les modestes que podrem dir-vos. Una idea, un fet, un esdeveniment, una suggerència, tot us ho direm planament, clarament, i envoltat tot per l'alè invisible — però motor dels nostres actes — de l'amor Patri. I vosaltres, amiga i amic — i si hem de parlar-nos sovint bé podem dir-nos ja amics —, ens comprendreu perfectament, ja que com nosaltres sou catalans, i sabeu que sense un gran amor a la Pàtria hom no viu: vegeta; com també sabeu que sense l'amor dels homes envers la Pàtria aquesta no té ànima, i una Pàtria sense ànima mor, no pot existir. I nosaltres, tots — tots els catalans que ens podem dir com a tals — ho volem que la nostra Pàtria visqui, que existeixi, que faci sentir arreu del món el seu vibrar, el seu ritme de treball i de progrés.

Vibra: amb aquest sentiment tot hu-

mà — ai!, que hi ha pobles que talment sembla que l'hagin perdut el sentiment humanitari! —, i dona acolliment a milers d'infants, de vells, de dones, que el pas de la guerra ha fet allunyar de les seves llars.

Treball: fa que els seus fills, els nostres obrers i obreres, se superin i treballin amb tot llur rendiment per tal que els nostres fronts de lluita puguin ésser atesos degudament.

Progrés: i al costat del flagell que ens tenalla, que voldria fer presa en el nostre ànim, que voldria torturar-nos, hi ha l'atenció i l'interès posats al servei de la cultura, ja que com digué algú molt encertadament: «Els pobles valen per la cultura dels seus homes».

Per això, doncs, alguna de les nostres converses serà un cant abrandat a la nostra terra, aquesta terra com cap altra que sap tornar, generosa, l'esforç del que la treballa multiplicat cent per cent; que té camps i plans de conreu que són com un canemàs on el pagès broda la labor que es convertirà en medis de subsistència i de riquesa; amb rius joganers que porten en el seu si la vida per les contrades que reguen; amb muntanyes que semblen vigies de tanta bellesa i riquesa, i amb una mar bella i ampla, oberta a tots els camins de l'univers.

Aquesta terra que ha fet veritat el que, com una profecia, digué ja fa temps en uns bells parlaments un estimat orador nostre: «des eines de treball d'avui poden ésser instruments de guerra demà; l'obrè amb el martell, el pagès la falç al puny, els que porten els volants que segueixen les rutes de l'aire i els que porten el comandament de la mar, tots al nostre lloc...» Així ha estat, i hem vist amb emoció com aquell martell i aquella falç i aquell vaixell i aquell avió eren empanyats per una mà enèrgica que obeeïa a un cor de gran i abrandat amor a

la Pàtria, que per a ella volen, per a ella naveguem, per a ella seguim i per a ella treballen, per fer-la victoriosa i, la primera davant de totes, per posar «ben alta, ben sola, ben dreta» la nostra senyera; amb aquestes altres paraules que també han resultat dolorosa realitat: «aquestes banderes que avui onegen en aplaudir un gest de rèplica a la dignitat ferida, tal vegada dintre de poc s'aixecaran altives emparant un exèrcit de patriotes que lluitaran a l'ombra dels seus gloriosos plecs...» Si, emparen un exèrcit de patriotes, que disciplinats i amb entusiasme, a l'ombra augusta que ella fa, la portaran a un cim on mai més el llot de la maldat i la baixesa pugui tacar-la, i on «els seus gloriosos plecs» en voleiar a l'embat del vent que li retrà homenatge, seran un cant a la llibertat retrobada.

Altres seran un exponent del sentiment, aquesta fibra sensible que tots portem dintre nostre i que ens fa de lenitiu en viure.

Altres que seran un crit de joia, de ganes de viure, heralds del nostre entusiasme i dinamisme per a emprendre l'atzarós camí de la vida que s'estén davant nostre.

Altres seran un clam, un lament davant tantes malvestats com ens fan els estrangers a sou dels dos monstres que volen assolir la humanitat; i altres que seran un cant de triomf, una llàgrima de joia, en veure els nostres soldats victoriosos i Catalunya triomfant!

I mentre, la vida seguirà el seu curs; els dies, les setmanes, els mesos s'escolaran, i veurem al nostre redós marcir-se rostres i apagar-se ambicions, i en veurem néixer i encendre-se'n d'altres; i la nostra Pàtria de cada dia s'afermarà al lloc — al seu lloc — que els seus fills li haurem bastit.

ANTONIA ABELLO

JOVENTUT

Davant el Congrés de la Pau

Per LLUM VALLS

La joventut de tot el món, reunida a Nova York, es disposa a estudiar les fórmules necessàries per a establir el domini de la Pau. El seu estudi té per finalitat marcar l'acció que el conjunt de tota la joventut ha de realitzar en un període immediat a fi de combatre la guerra.

Nosaltres, que coneixem la naturalesa inútil de la majoria d'aquests aplecs, dubtem i temem alhora, que avui, quan la situació és tan greu, i quan s'imposa un arranjament decisiu a l'actual vergonya de la nostra organització internacional, la joventut, oblidant l'obligació ineludible que la seva condició li imposa, deixi passar aquests dies que tan importants poden ésser enmig de divagacions que no menin enlloc.

Desitgem tot el contrari. I és per aquest motiu que insistim.

La joventut en aquests instants sols pot adoptar una actitud; una actitud ben determinada que essent producte de la unió, d'un estudi acurat de la situació i d'una determinació enèrgica de dur la tasca als termes desitjats conduïxi els esforços de la totalitat de la joventut per les dreceres, que parcialment, la de cada estat tracta d'assolir.

Davant dels exemples que ens ofereix la sotmesa Etiòpia, l'ardida Ibèria, la passiva Àustria i la Xina resistent, tota

aquella joventut que s'ufani d'humana i lliure sols pot adoptar una posició: la que li marca la prudència i la dignitat.

Per deslliurar-se ella de la possibilitat d'un atac ha de sortir al pas del feix; per revalidar la seva personalitat d'humana, també ha d'interposar-se a la marxa dels insolents dominadors que pretenen sotmetre el món a la seva ambició.

Els exemples que abans hem citat es presenten com una imatge goyesca plena d'horror. Poden resumir-se en la realització de crims i més crims comesos amb la senyera de la civilització. Cal que al Congrés de la Pau, quan la joventut es disposi a examinar els mitjans que la poden salvar de l'opressió més vergonyosa, es representi amb ratlles ben fortes, ben cruels, a la imaginació de tots, aquestes escenes cruels perquè llur record determini una posició enèrgica que vingui a barrar el pas a la dervergonyida que adopten els invasors de Catalunya.

I aquesta posició ardida, ha de manifestar-se en la pràctica per un ajut efectiu als que, provocats per l'enemic, s'han vist obligats a defensar amb les armes la seva llibertat, i en una guerra aferrissada contra tots els qui es manifestin servidors del feix — guerra que

pot traduir-se en la pràctica en un boicot efectiu en tots els aspectes de la vida, contra els qui pretenguin, tançada o obertament, ajudar les maniobres maquiavèliques de l'enemic.

Solament d'aquesta manera pot conjurar-se un perill que amenaça tot el món d'una manera imminent.

Si els congressistes que s'apleguen a Nova York obliden aquesta realitat tan trista com patent, un futur ple d'un

esclavatge vergonyós els farà plorar la seva equivocació actual:

La joventut catalana, però, amb l'ajut o sense l'ajut que espera de la solidaritat internacional, allunyarà l'opressió de les seves fronteres, per demostrar així que les seves característiques racials són incompatibles amb el servilisme que imposa el feix, que molts accepten i per forjar-se després de l'endolat present, un futur de llum.

Defensa de la meva cartera

Al company poeta RAMON VINYES

Company poeta, la meva cartera no conté contraban ni tabac, (Tu no fumes, ja ho sé) i, en afalac no hi duc ni pa ni menja llaminera.

La meva cartera és ma vella companya: la duc amb mi d'ençà que vaig pel món. Es com el sac que porta el rodamón ple de malediccions contra la vella Espanya d'aquella Espanya feixuga i podrida per la qual portar un llibre era un crim. La meva cartera plena fins el cim, fins ha dormit amb mi en manta cel·la [humida.

Ara hi porto com sempre els meus poemes [mes

i més poemes de revolució (que algun versaire més dolent que jo voldria fer-se seus els meus poemes.)

La meva cartera no ha estat cobejada ni pel lladre ni el cràpola de carrer.

La meva cartera m'ha estat retornada si algun cop l'he deixat al tramvia o al [café.

La meva cartera tothom la coneix, és com el buirac d'un antifeixista: és clapada de greix de l'esmorzar — quan n'hi duia — i té [mantas taques de tinta.

La meva cartera no ha estat requisada: la vaig comprar a ca'n Jorba l'altre estiu, i encar, pel meu marrec, que sembla un [argent viu em van donar una «bomba» massa in- [flada que va durar com un coet d'estiu.

De cartera n'he dut tota la vida: la porto de la mà com un que duu un infant. En la meva cartera hi duc ben definida la Gran Revolució Triomfant.

J. M. PROUS i VILA

ECONOMIA

El Problema de les Col·lectivitzacions

S'ha parlat i escrit molt de les col·lectivitzacions i encara no s'ha pogut posar en clar cap afirmació concreta del que cal avui fer per a resoldre aquest problema que tant repercuteix en l'economia interna de Catalunya i en la política exterior de la República.

Les col·lectivitzacions, digui's el que es vulgui, va ésser un èxit de tots els que van intervenir en la redacció del Decret matriu de les mateixes. Al propi temps que pels òrgans de la seguretat interior de Catalunya, es canalitzava l'ordre públic, amb la creació de les patrulles de control, els òrgans de l'economia governamental catalana, canalitzaven en una disposició claravident, un estat, caòtic del moviment industrial i comercial de Catalunya.

Què passà després! Que les patrulles de control varen ésser suprimides, però el seu contingut, de guardadors del nou ordre establert en aquells moments, continuà igualment en altres formes d'expressió. El Cos de Seguretat Interior: Grup Uniformat i Grup sense Uniformar. I en canvi el Decret de Col·lectivitzacions enlloc de sofrir una anul·lació mantenint-se, però, en altra forma tot allò que contingués reivindicacions

obreristes, va ésser continuat amb una horrorosa transformació mitjançant l'anul·lació d'una part essencialíssima d'aquell Decret (el respecte a la menestralia catalana) per una senzilla Ordre creant el que un dia s'anomenaren «els monopolis dels agrupaments». Agrupaments industrials sense solta ni volta com, per exemple, pintors de parets de poble, venedors de coves i cistells, etc., sense que amb la majoria dels mateixos s'hi vegés res més que l'anul·lació de la classe mitja catalana, el petit industrial i comerciant. ¿I què passava mentrestant en el Govern Central, on les forces sindicals i classistes hi eren nombrosament representades? Doncs, res, absolutament res. Quan algun industrial hi acudia en demanda d'ajut, se li contestava: «Nosaltres res sabem de col·lectivitzacions. La legislació vigent és la mateixa d'abans del 19 de juliol». El Govern Central tenia raó, i l'industrial feia un pas força punible, no era allà on havia d'anar.

Què calia fer, doncs? Mantenir les col·lectivitzacions amb la intervenció de la Generalitat, perquè això honorava el seu Govern democràtic, respectant una de les conquestes més admirables del proletariat català. Però, tenia que impedir absolutament, la

destrucció sistemàtica de la menestralia catalana. L'home que amb el seu esforç personal s'ha posat en condicions d'ésser un obrer emancipat, se l'ha de respectar a ell com a productor i a la seva indústria com a potència econòmica pel redreçament de la Pàtria. Aquesta és la nostra visió del problema. I això, encara s'hi és a temps d'arranjar-ho. El Govern de la Generalitat és l'únic competent per a resoldre aquest

problema. Cal que l'opinió pública es tregui la vena dels ulls i ho sàpiga. Qui va crear un Decret, no podia ni pot permetre que una senzilla Ordre enderroqui la seva part més essencial. Anullant l'Ordre que crea els agrupaments, no es farà res més que mantenir el prestigi d'un Govern que en un dia va decretar unes disposicions regulant l'economia catalana. I això és ben senzill. El Govern de la Generalitat, doncs, té la paraula.

Per a un futur de llibertat econòmica

Totes les revolucions polítiques són la conseqüència de causes socials. L'organització econòmica, en el seu procés, va engendrant forces socials descontentes amb l'organització d'aquesta mena existent, i quan són bastant poderoses per agitar el seu sòl, sobre el qual s'aixequen les institucions polítiques, aquestes s'enfonsen. Estem en un d'aquests períodes; per això l'agitació política és universal.

L'obra necessària als nous règims, si volen respondre a llur significat i aspirar a llur consolidació, és escometre, amb un sentit equitatiu i sense reserves tendencioses, la reforma social. Aquest serà el comès principal i urgent de la República, un cop acabada la guerra.

¿Quin ha d'ésser el nord d'aquesta reforma? La instauració de la justícia. Estem tots d'acord en què l'organització social d'abans del 19 de juliol del 1936 era injusta, i l'actual, a conseqüència de la guerra, insòlida i mal orientada. És suficient veure les enormes desigualtats econòmiques que amaga la realitat present, i els dolors que de la misèria i de la por a la misèria es segueix per les classes més nombroses de la societat. La reforma de la qual parlem ha de consistir, doncs, en què desaparegui aquesta injustícia, únic camí per a la pau social.

Com ha de fer-se? Ningú no discuteix que la injustícia social a què ens referim, quan d'ella parlem, té els seus fonaments en l'organització econòmica.

I, en efecte, el caràcter essencial d'aquesta organització és que està fonamentada sobre l'esclavatge dels més. La característica capital de la llibertat econòmica és la llibertat de contractació. Els que estan apretats per la necessitat són mancats d'aquesta llibertat. Són les classes treballadores i menestrals, principalment. Aquesta és la nova esclavitud, solament diferent de l'antiga en que l'home no és, en la moderna, esclau d'un amo, sinó d'una organització econòmica o d'un estament. Això succeïa, amb caràcter de gran iniquitat, abans del 19 de juliol, i, avui, subsisteix, a conseqüència de les obligacions que aquesta guerra, que ens ha declarat la casta feixista, ens imposa.

L'imperi econòmic que gràcies a l'organització moderna exerceix una minoria sobre la majoria — i parlem en un sentit general i universal — és utilitzat per sostreure a aquesta el fruit del seu treball. Per això ha estat infructuós per aquesta tot l'enorme augment de poder productor de riqueses que els nous invents han portat en els últims cinquanta anys. Les masses segueixen vivint en la misèria; les classes menestrals segueixen agarrotades per la necessitat. Aquest augment solament ha servit per a crear immenses fortunes en mans de la minoria usurpadora, per a crear una classe parasitària i per a sostenir les terri-

bles guerres en què la minoria ventila les seves competències econòmiques a costa principalment dels mateixos usurpats. És aquest el fonament de l'imperialisme feixista.

L'esclavitud econòmica porta a l'esclavitud política. Per això han fracassat les Constitucions liberals del segle XIX i s'ha desprestigiada el liberalisme. És que si bé reconeixien els drets naturals polítics, omittien els drets naturals econòmics, que són el fonament d'aquells.

La reforma social, doncs, ha de restituir la llibertat econòmica a tots els ciutadans; no ha de fer-se pensant en els treballadors assalariats, sinó també en els menestrals, donant-li a aquesta una base justa.

Les peces capitals d'una mala organització econòmica són els monopolis i els impostos. Els primers, perquè permeten extreure pel preu dels seus productes o serveis un excés que forma els guanys del monopoli i que és tribut exigít als altres. Els impostos, quan recauen sobre els processos de producció i sobre el consum, com passa amb quasi tots els actuals, perquè disminueixen la part del productor i del consumidor, i deixen sense gravar les rendes i els guanys del monopoli.

La República, un cop acabada la guerra, caldrà que escometi una reforma social, fonamentalment econòmica, consistent a desmuntar aquesta organització. Però no es pot fer arbitràriament. S'ha de procedir científicament, començant pel principi. I el principi són els impostos.

La reforma consisteix a anar suprimint els impostos que graven la producció i el consum i col·locar-los sobre els guanys dels monopolis i els beneficis que passin d'un límit determinat en forma proporcional. Tota altra reforma representa un augment de la burocràcia i, per tant, és contraproduent i antieconòmica. En canvi, amb una reforma tributària, el productor i el consumidor es veuen alleugerits de càrregues, el treball aconsegueix un major vol, el productor és més lliure, les rendes i els guanys dels monopolis (també el monopoli de la terra) són reduïdes en la mesura de l'impost i els que, per la seva naturalesa, són inevitables passen a l'Estat o, en el que ens afecta com a catalans, a la Generalitat, per a subvenir les necessitats comunes.

El resultat seria la plena llibertat econòmica del productor i la justícia distributiva, que és la justícia social. I, repetim-ho, no oblidem que, com a catalans, cal que donem tot el nostre suport a aquelles mesures que tendeixin a desgravar d'impostos la nostra menestralia perquè, aquesta, és la síntesi dels valors i factors decisius del progrés de la nostra raça.

J. SERRA GASULLA

Manuel Carrasco i Formiguera

Per FRANCESC PADRÓS

Un dels més tràgics exemples de la ferotgia i sadisme que caracteritza els facciosos ha estat l'afusellament de l'heroi nacional, i gran patriota, Manuel Carrasco i Formiguera.

Catalaníssim i il·lustre, dedicà tota la vida a servir exclusivament la seva pàtria. Catòlic militant, malgrat l'estreta relació professional amb els jesuïtes, fou a tothora insubornable amb la defensa dels seus ideals de Catalunya, Democràcia i Llibertat. No en va, els homes de la facció, que es diuen, per sarcasme del món, representants de Déu i del bé, segaren vilment la seva vida. Ni el fet de la seva correcció i amistat amb aquelles comunitats d'influència poderosa al Vaticà, serviren per a deturar el braç dels seus botxins. L'odi a Catalunya, de Franco i els seus, no podrà millor provar-se que amb l'execució del gran nacionalista, Carrasco i Formiguera.

Fou un dels homes del Pacte de Sant Sebastià de l'any 1930, en el qual, juntament amb Jaume Aiguader i Macià Mallo, defensà el Dret de la Catalunya nacional, com a condició prèvia, a la contribució de la nostra pàtria a la revolució històrica de l'abril del 1931.

Conseller del President Macià, del qual afirmava Carrasco que era l'home símbol, cabdill i bandera de Catalunya, la seva vida fou consagrada sempre a Catalunya. Per ella sofrí persecucions, presó, i misèria econòmica. Quants homes fills del poble, hauran d'emmirallar-se en l'actuació i trajectòria catalaníssima i honesta de don Manuel!

Recordem, encara, el seu darrer despatx de treball, presidit pel Crist i la bandera barrada de la pàtria. El seu catolicisme no l'impedí mai, d'ésser l'home liberal i demòcrata, aïmant de la llibertat. Això féu, que, com Macià, no concebís una Catalunya lliure col·lecti-

vament sense les llibertats individuals dels homes. El seu nacionalisme no fou eixorc ni estret. Deia en una ocasió Carrasco: «Del nostre nacionalisme no volem derivar-ne més que un superior humanisme, l'afany que els pobles siuguin lliures per sentir-se tots més germans per tal de fer l'obra magna i conjunta de la pau, del progrés i de la fraternitat universal». Quina millor visió es pot tenir del nostre nacionalisme!

El seu catalanisme fou sempre radical. «Els catalans seran separatistes — deia Carrasco — sempre que hagin de deixar d'ésser catalans per a ésser espanyols», i afegia: «que és possible ésser catalans, abans que tot catalans, i articular Catalunya dins d'una estructura Ibèrica i aleshores l'aspiració separatista no tindrà raó d'ésser».

Home de dret eminent, entenia, com entenem nosaltres, que sempre les solucions jurídiques són preferibles a les d'acció, però no tampoc s'havien aquestes de defugir cas d'ésser aquest dret atropellat i vexat. «L'exemple de la Dictadura, és ben palès, per a demostrar el final desastrós a què estan destinades totes les imposicions, totes les arbitrièritats que no descansin en una sòlida base jurídica». Amb aquest senzill paràgraf, Carrasco exposava el seu pensament envers la inestabilitat de tot allò que vulnera i ataca la justícia i la llibertat dels pobles i dels homes.

Nosaltres, catalans nacionals, entenem que Catalunya ha d'homenatjar, en forma senzilla, però perdurable, la figura de Carrasco i Formiguera, el martirologi del qual per la causa de la llibertat dels pobles, des d'ara el fa mereixedor d'ésser un heroi nacional de la pàtria. Resta des de «Abril», doncs, llançada aquesta idea.

(Treball entregat abans de l'homenatge)

ment en aquest sentit mereixen les lloances més sinceres.

— ... ?

— Les publicacions que ens heu ofert; l'aspecte general d'aquesta Barcelona tan sacrificada i, en general, tot el que hem vist ens ha impressionat d'una manera molt favorable.

— Jo, com a català, resto orgullós de les vostres paraules — contesto.

Intervé un tercer:

— Es que pots estar ben orgullós respecte a la teva terra. Nosaltres quan

retornem a Anglaterra parlarem de la vostra obra magnífica que tractarem de divulgar i treballarem incansablement perquè hom us doni l'ajut que mereix la vostra justa causa i la vostra actuació sense precedents.

Continuem el nostre passeig dins el gòtic claustre aparentment tan allunyat de la tragèdia i efectivament tan endins que arriba a ésser un dels seus motius capitals.

CRISTIAN

« Obsérvese que la parte del río elegida para su forzamiento es aquella que atraviesa la provincia de Tarragona, y seguramente los rojos contaban con el alzamiento a su favor de la población catalana que hoy está «supeditada» a nuestras fuerzas... Por eso nuestra obra posterior en Cataluña debe ser la propia del terreno conquistado, sin dejarnos engañar por apariencias superficiales. No bastan los cañonazos para extirpar el mal. Nuestra acción en la región separatista debe ser enérgica, inflexible y perseverante. Este golpe del Ebro nos es muy beneficioso como toque de atención, para señalar cual ha de ser nuestra norma de conducta en Cataluña. »

(Del «Diario de Burgos»)

CARNET INTERNACIONAL

Durant les últimes setmanes les informacions i comentaris que ens arriben sobre política internacional, palesen un estat d'inquietud i d'alarma a tota Europa en general, degut principalment a l'actitud provocativa d'Alemanya en tot el que fa referència a Txecoslovàquia. També la forma de procedir dels estats totalitaris respecte a la guerra d'Espanya, en retardar Franco la seva resposta al projecte de «retirada de voluntaris» i les noves intervencions d'Itàlia en homes i material durant les setmanes transcorregudes a partir de l'aprovació de l'esmentat pla, és causa de preocupació pels que desitgen sincerament allunyar tot perill de guerra europea.

Londres i París, però, no perden la calma i podríem dir que es situen a la defensiva en «guardia tancada» promptes, però, a replicar contundentment si se'ls dona lloc, prenent al mateix temps un ritme més viu el joc diplomàtic per part de les grans democràcies occidentals fins al punt que sembla volen arrabassar l'iniciativa de mans de Roma i Berlín, que fins el moment present dirigeixen de fet, almenys en l'aparença, la política continental.

Si ràpidament s'accentua aquesta política i vol menar-se-la fins a les últimes conseqüències, per a la consecució de l'apaivagament i consolidació de la pau, tenim la seguretat de què a través d'un període d'inquietud i tensió provocada pels que del xantatge i la hiperestèsia col·lectiva n'han fet un sistema polític adequat als seus fins, els homes d'Estat que sincerament desitgin

la consecució de tan preat resultat, assoliran un èxit rotund, sempre però, que sacrificuin tot interès de grup, personal o sectari en benefici de la Justícia, Llibertat i Democràcia, amenaçades avui d'ésser anihilades per sempre pel rebrotament insospitat, fa pocs anys encara, del més negre atavisme medieval.

S. FIGUERAS

FINESTRELLA

Una altra mena d'herois

Tot l'honor i l'emoció més alta per als herois anònims que defensen la Pàtria a les trinxeres. La paraula més viva, la més sagrada, sigui de lloança per a ells. La nostra civilitat ens ho reclama. Perquè havem entrat, definitivament, en un clima de sacrifici, que vol dir haver adquirit una moral de guerra. Es amb aquesta moral que les dones, obturant el servei normal de transports, per exigència capital de la guerra, van a pobles i a viles, on les cases de salut donen acolliment a llurs fills, en un llarg pelegrinatge, a peu, talment un èxode silenciós, abnegat i comprensiu. I és amb aquesta mateixa moral que, molts dies, en les hores primeres del dia, aquells éssers rebutjats per la vida, remouen a les voravies i als poals on s'apleguen les deixalles d'un dinar o d'un sopar més o menys sòlid, per si encara subsisteix quelcom que enganyi, amb la seva hipotètica nutrició, la fam de llurs estómacs. Magnífic i anònim heroi de reraguarda: jo em commoc en retre't el més abrandat dels homenatges. Perquè tu ets la síntesi d'aquesta moral de guerra, d'aquest sacrifici que la guerra imposa, i que sembla ignorat en absolut per aquest magníficament estúpid sistema de restaurants, dedicats exclusivament a servir als qui mai no els ha mancat la menja.

J. GIMENO NAVARRO

ELS NOSTRES REPORTATGES

De l'estada dels Universitaris anglesos

Els Universitaris anglesos, davant de l'evidència, reconeixen la personalitat de Catalunya

Estem passejant sota les altíssimes naus ogivals d'una de les nostres joies artístiques. En aquest ambient tranquil i reposat, la personalitat dels meus acompanyants troba un ambient propici i dibuixa el seu caràcter britànic amb ratlles fortes.

Parlem. Parlem sobre art. Jo vaix explicant les característiques del nostre; ells escolten i a vegades fan alguna pregunta.

Poc a poc encamino la conversació per les dreceres que persegueixo, i pregunto:

— Què us sembla, doncs, l'art català?

— Hem observat — em contesta un — que està magníficament desenvolupat i que us pinta com un poble ben determinat, ben definit. Nosaltres, francament, creguérem en un principi trobar en Catalunya una regió més d'Espanya sense característiques tan acusades.

— ... ?

— Considerant la nostra primitiva impressió — intervé un altre — hem sofert una decepció; decepció suficientment agradosa, després, per esborrar la impressió primitiva.

— ... ?

— Has de comprendre — continua — que nosaltres esperàvem veure retratat en la totalitat dels vostres costums un segell que us identifiqués a la resta de la Península. No és així, i em meravello que després de tantes i tantes lluites, de tantes i tantes humiliacions i tiranies com us ha imposat la dinastia borbònica haguet sabut mantenir-vos fermes i haguet continuat la vostra obra sense vacillar.

— Què opineu sobre la nostra cultura?

— Francament, també hem restat sorpresos — em responen — davant del seu desenvolupament. No és que us creguéssim més endarrerits, però. Suposàvem solament que enmig de la gran tragèdia que viviu, hauríeu descurat més aquest aspecte de la vostra vida.

— El poble de Catalunya — intervingué — alhora que lluita contra el feix intenta augmentar el seu nivell cultural.

— L'evidència prou palesament ens ho ha mostrat. Les vostres escoles magníficament instal·lades i dirigides per un sistema tècnic i conscient, l'obra magnífica de la Generalitat i de l'Ajunta-